

"Published and distributed under permit
(No. 534) authorized by the Act of
October 6, 1917, on file at the
Post Office of Boston, Mass.
By order of the President,
A. S. Burleson, Postmaster
General".

Krikščionys darbininkai vie-
nykitės! Spieskitės į vienintė-
lę darbo žmonių organizaciją
Amerikoje — Lietuvių Darbi-
ninkų Sąjungą.

ORGANAS AMERIKOS
LIETUVIŲ R. K. ŠV.
JUOŽAPO DARBI-
NINKŲ SĄJOS.

"DARBININKAS"
eina utarninkais, ketveriais
ir subatomis.

Metams \$4.00
Bostone ir apylinkė m. \$5.00
Užrubežų metams \$5.00

"DARBININKAS"
242-244 W. Broadway,
South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 620.

KAINA 4 CENTAI

VOL. V, No. 119 (749).

SUBATA, SPALIO 16 D., 1920.

Gelbėkime Vilnių.

Ir vėl Vilnius Lenkų už-
imtas. Lyg pasityčiodama,
Lenkų valdžia pareiškia,
kad nieko bendra neturinti
su generolo Zeligoskio žy-
giu; būk jis Vilnių užėmęs
priverstas savo kariuome-
nės, kuri negalėjusi pakeisti
atidavimo Vilniaus Lietu-
viam; būk prieš darant tą
žygį įsiai formaliai atsista-
tydino nuo generolo vietos;
kad Lenkų valdžia neturin-
ti ant jo jurisdikcijos ir ne-
galinti jam nieko padaryti,
ir tam panašiai. Jau čia ir
be diplomatinio akinių gali-
ma aiškiai pastebėti, kad
Lenkai sulosė nerimtą ir ne-
švarią intriją, kad tik ap-
dūmus pasaulio akis ir Vil-
nių išplėšus iš Lietuvos ran-
kų. Ką Tautų Sąjunga pa-
darys, sunku įspėti. Bet
Lenkai nesiskaito su Taikos
Konferencijos padavady-
mais, kuomet jie yra Lenki-
jai nepalankūs; gi prie to
dar Tautų Sąjunga elgiasi
su Lenkais taip lygiai kaip
silpnadvasis, nepastovus tē-
vas su išpaikytais vaikais,
kuriems duoda pilną laisvę
išdykaukti ir daryti visokių
nemalonių ir blėdies kaim-
nyam. Tik tuomet išdykę
vaikai susipranta, kada
koks drąsuolis, visai neat-
sižvelgdamas į jų tėvą, iš-
peria jiems gerokai kailį.
Taip yra porą kartų padarę
Lietuviai, ir tuoj pasirodė,
kad tai geriausia priemonė
Lenkams suvaldyti. Lenkai
tik kumščio tebių ir jį vie-
ną tepagerbia.

Tai-gi sustiprinkime Lie-
tuvų kumštį. Štai dabar
kaip tik ir daromas Tautos
Fondo vajus Lietuvai nuo
priešų apginti, ir pastaro-
ju momentu prisidėjo nau-

Kn. K. Urbonavičius,
T. F. Pirm.

Geras protestas.

PROTESTAI PRIEŠ LEN- KUS.

Lawrence, Mass. Kaip tik
gata žinią apie Vilniaus puo-
limą, utarninkai, keletas lie-
tūvų nubėgo prie tēplorių, pa-
dirbdino didžiausią protestą ir
apdabė juodu auksu parė-
ngę salę šv. Francisiaus baž-
nyčios. Toji didžiulė lenta su
skandžio protesto tekstą prieš
neprietelius lenkus ir dabar
stovi. Žmonės praėdėdami skai-
to. Šale to sėdi žmogus ir ima
žmonių parašus kaip protestą
prieš lenkų veidmainybę ir im-
perializmą.

Utarninko rytu buvo Vil-
niaus intencijai pamaldos ir
pamokslas, vakare buvo susi-
rinkimas šv. Pranciškaus sve-
tatinėje. Kalbėjo M. Norkūnas,
J. Norkūnas, F. Zaleskis, kun.
F. A. Virmanskis ir vienas Vil-
niaus rusas. Ypatingai šis pas-
tarasis uždegė susirinkusius.
Jis pasakė kas yra Stanislas
Grabowski ir Pilsudski. Sakė
Grabovskis prie Grabovskio 12

metų. Žinąs jį ir jo 9 dvarus
del kurių jis nori būti po len-
kų valdžia. Pasmerkė abu iš-
gamas. Pasirūžo būti lietuviu.
Iš gimimo nors nemokęs lietu-
viškai, tik po prostomu, ir ga-
tavas gulditi galvą už Vilnių
del Lietuvos. Nutarta sukvie-
ti ant serodos vakaro visų par-
tijų atstovus kad sudarius di-
delį protestą formoje parodos,
mass-mitingo ir išnešimo re-
zoliucijos. Stengiamasi pa-
traukti ir dalyvavimą žydus,
latvius, baltgudžius ir kitus
simpatiškus žmones.

Reporteris.

Lietuvius vaikinas, neaukan-
jās Lietuvai, užsipelno palio-
kės iš paliokių legijono.

Lietuvaitė, neaukanjanti
Lietuvos gynimui, užsitarnau-
ja lenko-legionininko, sman-
gandio, beginklio, lietuvius
pagrobtose Lietuvoje.

Igyk garbę gausia suka Lie-
tuvos gynimui.

LENKŲ VALDŽIOS IR KA- RIUOMENĖS PRIGAVIN- GI ŽYGLIAI.

Vilniaus Evakuacija ir Užgro-
bimas.

Lietuviai Pasirūžę Kovoti Iki
Paskutinio Kraujo Lašo.

Lietuvos Atstovybė Ameri-
koje yra gavusi Spalių 12 die-
nā šiuos kablegramus, išsiųs-
tus iš Berlio Spalių 11 dieną,
būtent nuo Užsienio Reikalų
Ministerio d-ro Puryckio:

Spalių septynią dieną, Tau-
tų Sąjungai tarpininkaujant,
pasirašyta su lenkais sutartis,
kuria yra nustatyta demarka-
cijos linija. Ši linija supuola
Suvalkioj su gruodžio 8-os
dienos, o Vilniuj eina pro Va-
reną, Eišiškius iki Bastumų.

Tautų Sąjungos Komisijai
išvažiavus Suvalkuosna, len-
kai puola didėleis pajėgomis
palei Bastūnus ant mūsų ka-
riuomenės. Kadangi mūsų re-
zervai buvo Suvalkuose, tai
lenkams Varėnā laikant nega-
lima buvo greitai jų patraukti.
Po dviejų dienų kruvinių kovų
mūsų kariai turėjo pasitraukti ir
lenkai inėjo Vilniun, kur ap-
skelbė Centralinę Lietuvos
Valdžią. Lenkų Valdžia sako,
kad tai padarė maištininkai
prieš jos norą, bet tos kariuo-
menės vadas Dziunkovskis skel-
bia, kad jis pildė Varšuvos iš-
sakymą. Griežtai protestuoki-
te prieš tokį vilgingą sutarties
laužymą ir Tautų Sąjungos
sprendimo niekinimą. Reika-
laukite, kad lenkai iš Vilniaus
pasitrauktų ir atsakytų už
daugybę nereikalingų aukų ir
nuostolių. Išeikite atsikan-
kimą į visus mūsų tautiečius,
kad kuom kas gali gelbėtų.
Tėvynė pavojuje.

Purickis.

Be to tą pačią dieną gautos
yra dvi naujos "Eltos" telegra-
mos.

Po atkaklios kovos lenkai
užėmė Spalių 9 dieną ligi 10
val. nakties Vilnių. Laiko li-
niją Vilkininkai, Senieji Tra-
kai, Vaks Kovienska, Raska-
zy. Lenkų pajėgų nesudaro
Rytų Lietuvos gyventojai,
kaip skelbiama, bet grynai
lenkų dalis, kaip pažinėjimai,
galiojantys ir kiti. Jų vadini-
mas lietuviais tėra mistifikaci-
ja pasaulio akims apdumti.
Lenkai ateina kaip bermont-
tininkai, jų kariuomenė tai
dvarponių gvardija su negero-
liu Zeligovskiui priekaky, kuris
Vilniuje sudarė naują valdžią
su Abramavičium, Bobiškiu
ir kitais. Reikalauja, kad mes
apleistume teritoriją ligi
demarkacijos linijos, kaip ko-
kia buvo pirm mūsų puolimo ir
Vilniaus puseje plebisito ar
Steigiamojo Seimo. Nuspre-
ta prieš tuos užpurtočius gin-
klu kovoti. Kuoplačiausia or-
ganizuojami partizanai, sau-
liai. Įsakoma arklių mobiliza-
cija.

Kitoj "Eltos" telegramoj iš
Spanių 11 dienos sakoma:
Visos ministerijos Spalių 8
ir 9 dieną evakuavo Vilnių.
Diplomatinis Corp. liko. Eva-
kuacija pilnoj tvarkoj. Mū-
siškiai mušasi su lenkais arti
Vilniaus. Kovoja iki paskuti-
nio kraujo lašo. Organizuoja-
mas raitelių pulkas vardu Ge-

ležinis Vilkas. Mūsų Vyriausybė
prašė anglų, prancūzų ir
italų atstovų savo vardu imti
laikinają komandą Vilniuje.
Reboul yra miesto komendan-
tu. Mūsų kariuomenė ir mili-
cija jū žinioje. D-ras Saulys,
kaipo Užsienio Ministerijos at-
stovas, d-ras Jonynas, kaipo
vyriausybės įgaliotinis (pasili-
ko Vilniuje). Tautų Sąjungos
Kontrolės Komisija Spalių 9
dienā iš Suvalkų per Kaunā iš-
važiavo Vilniun. "Elta."

Lietuvos Inf. Biuras.

Tėvynė pavojuje. Padėkite
kuo galite, šaukia Lietuvos už-
sienio reikalų ministeris Puric-
kis. Kas dabar neaukūs Lie-
tuvos gynimui, tas ne lietuvis.

Lietuvos lietuviai kraują lie-
ja, gyvastį duoda tėvynės gyny-
mui. Ar tu pasykštėsi doli-
rių Lietuvos gynimui?

Dabar sužeista šimtai Lietu-
vos karių. Ar pasykštėsi
aukų Lietuvos vyriausybei,
kad ji galėtų tuos sužeistus tē-
vynės gynėjus aprūpinti.

Varšava, spalio 13. — Gen.
Zeligoskio jėgos eina linki
Svenčionių. Pirmą dieną iš-
ėjo 100 bolševikų ir 30
lietuvų. Taip pranešama iš
Gardino.

Varšava, spalio 13. — Vil-
niaus mieste ir priemiesčiuose
nėra jokio maisto. Visokie
valgomieji daiktai išbaigti.
Gen. Zeliguski vartoja nau-
ją vėliavą — mėlynos ir baltos
spalvų.

Tokio, spalio 13. — Japoni-
ja turi išdirbus plėną sulaiki-
mui bolševizmo Azijoje. Prie to
pleno vykinimo kviečianti ki-
tas valstybes.

Pine Bluff, Ark. — Išdegė
dalis miesto, kur negrai gyve-
na. Liko 500 negrų be pasto-
gės.

Graikijos karalini Aleksan-
driui ikando naminė beždžionė.
Deltos karalius apsigro ir nors
jam tėra 27 metai, bet yra bai-
mės, kad nepagy.

TĖS DERYBAS.

London, spalio 13. — Lietu-
vos atstovybė gavo iš Kauno
oficialę žinią, kad Lenkijos
užsienio reikalų ministeris Sa-
pieha pranešęs Lietuvos vy-
riausybei, kad Lenkija sutin-
ka pertraukti mūšius ir atnau-
jinti derybas Varėnų.

Lietuva sutiko atnaujinti
derybas su išlyga, kad lenkų
jėgos tuoj pasitrauktų iš Vil-
niaus ir kad lenkų vyriausybė
paskelbtų savo atsinešimą į
gen. Zeliguski ir lenkininką
Abramavičių, taipgi, kad Len-
kija neremtų jo ginklais ir a-
municija.

Lenkijai neoficialiai pra-
nešta, kad Lyga Vilniaus pa-
grobimą laiko opiu ir laužymu
Paderewskio prižadų, kuriuos
jis išreiškė Tautų Lygos Ta-
ryboje Paryžiuje. Tuomet Pa-
derewskis buvo pareiškęs, kad
Lietuvos čielybė bus gerbiama.

Tas klausimas bus svarsto-
mas Tautų Lygos Tarybos su-
sirinime spalio 20 d. Bruselio
mieste.

DELEGATAI SKIRSTOSI.

Ryga, spalio 13. — Lenkijos
ir Rusijos taikos delegatai pra-
dėjo skirstytis. Kur susirinks
pabaigti derybas nenuskirta.

Tamas Naruševičius, dabo-
jės Lietuvos reikalus Rygoj
rusams ir lenkams besiderint,
išvažiavo į Kauną. Jis pasakė,
kad bolševikai Lietuvą
kvietė pereitą birželio mėnesį
susidėti. Bet Lietuva atmetė
pasūlymą.

Rugpj. 26 d. lenkai kvietė
susidėti suilydami frontą Gar-
dino-Lydos geležinkelį. Už ne-
sidėjimą Lenkija grumojo su-
siaurinamą rubėžiaus iki Focho
linijos. Lietuva atmetė ir len-
kų pasiūlymą susidėti.

Vokietijoj, Halles mieste,
eina neprigulmingųjų socia-
listų metinis kongresas. Jame
turės būti išspėsta ar jungtis
su trečiuoju internacionalu,
tai yra Ruisijos bolševikais ar
ne.

Chinijos mieste Sanchai eina
gandai, kad Pekine valdžia
nuversta.

Opus klausimas.

TAUTŲ LYGA IR VILNIUS.

Paryžius, spalio 13. — Tau-
tų Lygos generalis susirinki-
mas įvyks Genevoj, Šveicari-
joj lapkričio 15 d. Tame Ly-
gos susirinkime dalyvaus 39
valstybių atstovai po tris at-
stovus nuo kiekvienos. Susirin-
kimas tęsis tris savaites. Tas
susirinkimas parodys vertę
Lygos su tokia tvarka kokią ji
dabar turi.

Dabar įvairios Lygos komi-
sijos dirba ir taiso Lygos ge-
neraliam susirinkimui rapor-
tus.

Vienas svarbiųjų Lygos rū-
pesnių yra Vilniaus klausimas.
Lenkijos atstovas Paryžiuje
pakartojo Francijos užsienio
reikalų ministerijai, kad Len-
kijos vyriausybė nerūmisi
gen. Zeliguski žygio ant Vil-
niaus. Lenkijos atstovas tvir-
tina, kad lenkų gen. Zeliguski
papildęs nepaklusnybę Lenki-
jos karo vadovybei.

Francijos premieras Ley-
gues pranešė apie tai Tautų
Lygos pirminkui Bourgeois,
kuris savo keliu pasiuntė in-
strukcijas Lygos misijai tvar-
kančiai lenkų-lietuvų reika-
lus. Yra spėjimų, kad žings-
niai Lygos padaryti ves prie
tinkamo klausimo išspėdimo,
nes esąs noras palaikyti
Lygos autoritetą.

Ignas Paderewski, kurs yra
atstovu Lygoj nuo Lenkijos,
pasiuntė į Varšavą telegramą
pasmerkdamas lenkų žygį ant
Vilniaus. Girdi svarbiausias
Lenkijai daiktas tai palaikyti
Slaską ir Dancigą. Girdi ne-
igaliotą žygį prieš Vilnių ga-
li sukompromituoti lenkų aspi-
racijas.

Antras Lygos rūpesnis yra
tai Alandų salos, kurias savi-
nasi ir Švedija ir Finlandija.
Lygos komisija netrukus vyks
į tas salas tyrinėti dalyko.

VILNIAUS PAGROBIMAS NETEISETAS.

Paryžius, spalio 14. — Leon
Bourgeois Tautų Lygos prezi-
dentas, šiandie pasakė Pade-
rewskui, kad lenkų okupaci-
ja Vilniaus laužo Lygos žygį.
Reikalavo, kad lenkų valdžia
griežtūs visokių priemonių,
kad panaikint okupaciją.

Jei Vilnius nebus greitai
lenkų evakuotas, sakė Bour-
geois Paderewskui, tai Lyga
būsianti suaukta iširti daly-
kus ir klausimas būsias labai
opus.

NEPRIPAŽIS.

Suv. Valstijų valdžia, kaip
iš valstybės departamento su-
žinota, nepripažis Lenkų-Ru-
sų taikos. Pripažis tokia tai-
ką tik tada, kada ją patvirtins
tolia Rusijos valdžia, kokia
bus priimtina valstybės de-
partmentui.

UŽGINČIJA GANDUS.

Pastaruoju laiku buvo daug
gandų apie Rusijoj blogą pa-
dėtį. Skelbta būk esąs didelis
badas, esą daug sukilimų.

Rusijos užsienio reikalų mi-
nisteris Čičerin paskelbė, jog
tie gandai esą melai.

SUSTREIKUOS PANEDĖLI.

Anglijos angliakasiai nutarė
streikuoti panedėlį ir pranešė
apie tai premieriui Lloyd
George.

Streikas jau seniau buvo nu-
balsuotas ir turėjo prasidėti
rugpjūto 26 d., bet valdžia pa-
siūlė derybas ir streikas buvo
atidėtas. Derybose nesutai-
kinta ir angliakasių delegatai
nutarė paskelbti streiką pane-
dėlį.

Derybose buvo išdirbta išly-
gos. Jos buvo leista angliaka-
siams nubalsuoti. Už priėmi-
mą balsų buvo 181.428, prieš
636.098.

Sumanė didelį žygį.

MAŠINISTAI PANAIKIN- SIĄ KARUS.

Washington, D. C. — Ame-
rikos darbininkai, dirbantieji
arsenaluose, amunicijos dirb-
tuvėse ir laivų statymo dirbtū-
vėse rengiasi padaryti pirmą
praktišką žingsnį prie nusi-
ginklavimo ir karų panaikinim-
mo. Tie darbininkai yra susi-
rię į International Mechanics'
Association. Narių turi 350.
000. Ji yra trečia didžiausia
Amerikos darbininkų organi-
zacija. Gi po angliakasių ji y-
ra galingiausia. Tos organi-
zacijos prezidentas Johnson
sako, kad visų valstybių meto-
lo darbininkai, kurie išdirba

ginklus ir amuniciją turėtų su-
sistarti nedaleisti prie karų.
Būsią bandoma tokį susitari-
mą padaryti.

SUSTREIKAVO.

Washington, D. C. — Arti
100.000 darbininkų susidėjo
į International Mechanics'
Union sustreikavą. Jie buvo
samdomi American Can Co.
000. Ji yra trečia didžiausia
Amerikos darbininkų organi-
zacija. Gi po angliakasių ji y-
ra galingiausia. Tos organi-
zacijos prezidentas Johnson
sako, kad visų valstybių meto-
lo darbininkai, kurie išdirba

Paryžiuje sustreikavo ope-
ros aktorai ir muzikantai.

GARSINKITĖS
LIETUVIŲ DARBININKŲ KALENDORIJE 1921 m

Apgarsinimų kainos:

Už visą puslapi	\$25.00	Už ketvirtą dalį puslapio	\$3.00
Už pusę puslapio	\$15.00	Už aštuntą dalį puslapio	\$3.00

Smaulius apgarsinimai po \$2.00.

Apgarsinimus priimame iki Lapkričio 1 d. 1920 m.
Visi, kurie norite apgarsinti, pasiukubinkite pristigti apgar-
sinimo kopiją. Pasiigarsinimai J. D. Kalendoriuje pakelsite savo bi-
nį; taip-pat paremsite I. D. S.

Apgarsinimus įdėkite mūsų įgaliotoms įpatoms arba pasiigsi-
te tiesiog

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI,
244 West Broadway,
Boston 37, Mass.

DARBININKAS

Šis yra South Boston'o utėrininkas, betversis ir subatomis, Leldžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų Sv. Juozapo Darbininkų Sąjunga.

DARBININKAS

The Lithuanian Tri-Weekly Paper. Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St. Joseph's Lithuanian R. C. Association of Labor.

SUBSCRIPTION RATES:
Yearly\$4.00
Boston and suburbs\$5.00
Foreign countries yearly\$5.00

Entered as second-class matter Sept. 22, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. "Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918."

DARBAS REIKIA PRADETI TUOJ.

Federacijos, Tautos Fondo ir šiaip katalikų veikėjų suvažiavime New York'e spalio 7 d. paskirta Lapkritis ir Gruodis didžiam vajui Lietuvos valdžios paremimui. Per tuodu mėnesiu nutarta smarkiai pavaryti aukų rinkimą ir visas aukas be jokio atidėliojimo siųsti Lietuvos vyriausybei.

Kada tas buvo tarta daryti ir skirta vajui Lapkritis ir Gruodis, tai Vilnius dar buvo lietuvių rankose, buvo žinia, būk lenkai neisą ant Vilniaus ir buvo vilties, kad Tautų Lygos misija Suvalkuose veikusi šį-tą gerojau Lietuvai pusę padarys. Per kelias sekančias dienas Lietuvos dalykai didžiai pasunkėjo, kuodidžiausia parama Lietuvos vyriausybei reikalinga tuoj, šiaandien. Mobilizacija visoje Lietuvoje, tuoj reikia juos apšviesti, apginkluoti. Už ginklus, amuniciją ir visokias karines reikmenas be abejo tuoj reikia mokėti. Lietuvoje dabar brangi kiekviena minuta. Lenkas smakas tveria Lietuvai už gerklės.

Sitaip dalykams stovint, nei viena kolonija tenelaukia lapkričio darbui pradėti. Šaukite masinius mitingus tuoj ir aukaukite šimtinės Lietuvos gynimui. Tautos Fondo skyriaus sujuokite.

PASITIKĖKIME SAVIMI.

Lenkai yra apginkluoti, apšviesti ir net valgydinami alijantų. Lenkai pavirto francūzų bernais. Lietuviai teisingoje kovoje gali pasitikėti tik savimi. Todėl kiekvienas Amerikos lietuvis dabar privalo stoti talkon Lietuvai.

ISSISUKINETOJŲ NETURI BŪTI.

Dabar masiniuose susirinkimuose, kur bus gausios aukos renkamos Lietuvos vyriausybei, reikia išnešti tam tikras rezoliucijas. Tomis rezoliucijomis reikia parodyti, kas laukia išsisukinėtojų nuo aukavimo Lietuvai dabartinėje baisesioje kovoje. Reikia išnešti visose kolonijose rezoliucijas reikalaujančias, kad Lietuvos vyriausybė be tam tikro mokesnio neleistų į Lietuvą tu Amerikos lietuvių, kurie neturės Lietuvos bomo arba aukavimo Lietuvos reikalams padidėjimo.

Tautos Fondas ikišiol išdavėjo aukavimo paliūdinimus atskirais dailiais lapais. Dabar nuo perėto Tautos Fondo Seimo įvesta aukavimo knygelės. Kiekvienas aukotojas gaus knygelę ir jona bus įtraukiamas visos aukos. Tokiu būdu Tautos Fondas labai tinkamai užnekorduos visas aukas.

Draugijos, kuopos ir kitos organizacijos savo artimiesiuose susirinkimuose teatūria aukuoti iš savo lėšų ir visokiais būdais prisidėti prie aukų rinkimo.

Gausių aukotojų eilės mirgės laikraščio skytyse ir Lietuvos lietuvių matys, kaip a-

Lenkų darbai.

Mariušis.

1. LENKŲ OKUPACIJOS LIETUVOJE.

Nei viena valstybė, nei viena tauta tiek neįskentėjo šio baisiojo pasaulinio karo metu, kiek įskentėjo Lietuva—tai galima drąsiai pasakyti. Nuo pat karo paskelbimo dienos Lietuva išlaikė pirmutinį ir skaudų smūgį—pirmutiniai mūšiai tarp rusų ir vokiečių prasidėjo Lietuvos teritorijoje ir ištisus metus ėjo tie mūšiai visa naikindami, žemę ir ugnimi paversdami—ištisus metus Lietuva buvo kruvinių bausių kovų arena. Paskui prasidėjo Vokiečių okupacija—baisi, žiauri, kieta vokiečių okupacija, kuri beveik 4 metus tęsėsi ir spaudė, slėgė kaip materialiai taip dvasiškai Lietuvos visuomenę.

Dar vokiečiams neišsikraučius prasidėjo kita dar žiauresnė, dar baisesnė—bolševikų okupacija. Ką nepadarė vokiečių žandaras, tą papildė raudonarmietis, o lietuvių pečiai nuo to nepakeliamo jungo vis labiau lingo, vis mažėjo jo parbaigtos jėgos... Bet Lietuvos padangė vis nauji vargai, vis tamsesnės debesys klojo, dengė—ją užplėvė Lenkų legionai ir balandžio 16 d. 1919 m. užėmė jos sostinę Vilnių.

Atėjė į Lietuvą lenkai pasisakė atėjė ne užgrobti, bet Lietuviams padėti kovot prieš bolševikus, nors jau pirmose mobilizacijos visoje Lietuvoje, tuoj reikia juos apšviesti, apginkluoti. Už ginklus, amuniciją ir visokias karines reikmenas be abejo tuoj reikia mokėti. Lietuvoje dabar brangi kiekviena minuta. Lenkas smakas tveria Lietuvai už gerklės.

Sitaip dalykams stovint, nei viena kolonija tenelaukia lapkričio darbui pradėti. Šaukite masinius mitingus tuoj ir aukaukite šimtinės Lietuvos gynimui. Tautos Fondo skyriaus sujuokite.

Sitaip dalykams stovint, nei viena kolonija tenelaukia lapkričio darbui pradėti. Šaukite masinius mitingus tuoj ir aukaukite šimtinės Lietuvos gynimui. Tautos Fondo skyriaus sujuokite.

Sitaip dalykams stovint, nei viena kolonija tenelaukia lapkričio darbui pradėti. Šaukite masinius mitingus tuoj ir aukaukite šimtinės Lietuvos gynimui. Tautos Fondo skyriaus sujuokite.

Sitaip dalykams stovint, nei viena kolonija tenelaukia lapkričio darbui pradėti. Šaukite masinius mitingus tuoj ir aukaukite šimtinės Lietuvos gynimui. Tautos Fondo skyriaus sujuokite.

Sitaip dalykams stovint, nei viena kolonija tenelaukia lapkričio darbui pradėti. Šaukite masinius mitingus tuoj ir aukaukite šimtinės Lietuvos gynimui. Tautos Fondo skyriaus sujuokite.

giję Lietuvoje (suprask per jas).

Savo žodžius Lenkai tuoj pradėjo gyvenimui vykinti. Ginkluotų legionų gausios vis labiau pradėjo veržtis į Lietuvos gilumą ir vis didesnius plotus užiminėti. Nei viena okupacija taip brangiai neatsiėjo Lietuvai, nei viena gal tiek nekaltu krauju nepraėjo, kaip ši paskutinioji mūsų "brolių" (kaip jie save patys vadina)—lenkų okupacija. Ji perėjo visas pirmąsias savo žiaurumo, barbariškumo ir savo užkulisinė politiką. Delto, pasistengsime kiek galima arčiau pažinti, kaip ir kokiais keliais lenkai ėjo prie savo tikslo, kokiomis priemonėmis jie stengėsi Lietuvą pavergti ir kiek pažeminimo, persekiojimų ir priepaudo lenkų legionais užimtieji kraštai išskentėjo jų okupacijos metu.

2. Ko lenkai eina į Lietuvą?

Lenkus trankia Lietuvos uostai, jos derlingos žemės ir duona, bet gal svarbiausia priežastis, dėlko lenkai taip pogrūviais veržiasi į Lietuvą—tai uostų reikalas. Lietuva turė Liepą, Palangą ir Klaipėdą, per kurį visi reikalingi gėsių, maisto ir kitų reikmenų keliai. Lenkai ėjo prie savo tikslo, kokiomis priemonėmis jie stengėsi Lietuvą pavergti ir kiek pažeminimo, persekiojimų ir priepaudo lenkų legionais užimtieji kraštai išskentėjo jų okupacijos metu.

Lenkai trankia Lietuvos uostai, jos derlingos žemės ir duona, bet gal svarbiausia priežastis, dėlko lenkai taip pogrūviais veržiasi į Lietuvą—tai uostų reikalas. Lietuva turė Liepą, Palangą ir Klaipėdą, per kurį visi reikalingi gėsių, maisto ir kitų reikmenų keliai. Lenkai ėjo prie savo tikslo, kokiomis priemonėmis jie stengėsi Lietuvą pavergti ir kiek pažeminimo, persekiojimų ir priepaudo lenkų legionais užimtieji kraštai išskentėjo jų okupacijos metu.

Lenkai trankia Lietuvos uostai, jos derlingos žemės ir duona, bet gal svarbiausia priežastis, dėlko lenkai taip pogrūviais veržiasi į Lietuvą—tai uostų reikalas. Lietuva turė Liepą, Palangą ir Klaipėdą, per kurį visi reikalingi gėsių, maisto ir kitų reikmenų keliai. Lenkai ėjo prie savo tikslo, kokiomis priemonėmis jie stengėsi Lietuvą pavergti ir kiek pažeminimo, persekiojimų ir priepaudo lenkų legionais užimtieji kraštai išskentėjo jų okupacijos metu.

Lenkai trankia Lietuvos uostai, jos derlingos žemės ir duona, bet gal svarbiausia priežastis, dėlko lenkai taip pogrūviais veržiasi į Lietuvą—tai uostų reikalas. Lietuva turė Liepą, Palangą ir Klaipėdą, per kurį visi reikalingi gėsių, maisto ir kitų reikmenų keliai. Lenkai ėjo prie savo tikslo, kokiomis priemonėmis jie stengėsi Lietuvą pavergti ir kiek pažeminimo, persekiojimų ir priepaudo lenkų legionais užimtieji kraštai išskentėjo jų okupacijos metu.

Lenkai trankia Lietuvos uostai, jos derlingos žemės ir duona, bet gal svarbiausia priežastis, dėlko lenkai taip pogrūviais veržiasi į Lietuvą—tai uostų reikalas. Lietuva turė Liepą, Palangą ir Klaipėdą, per kurį visi reikalingi gėsių, maisto ir kitų reikmenų keliai. Lenkai ėjo prie savo tikslo, kokiomis priemonėmis jie stengėsi Lietuvą pavergti ir kiek pažeminimo, persekiojimų ir priepaudo lenkų legionais užimtieji kraštai išskentėjo jų okupacijos metu.

Lenkai trankia Lietuvos uostai, jos derlingos žemės ir duona, bet gal svarbiausia priežastis, dėlko lenkai taip pogrūviais veržiasi į Lietuvą—tai uostų reikalas. Lietuva turė Liepą, Palangą ir Klaipėdą, per kurį visi reikalingi gėsių, maisto ir kitų reikmenų keliai. Lenkai ėjo prie savo tikslo, kokiomis priemonėmis jie stengėsi Lietuvą pavergti ir kiek pažeminimo, persekiojimų ir priepaudo lenkų legionais užimtieji kraštai išskentėjo jų okupacijos metu.

Lenkai trankia Lietuvos uostai, jos derlingos žemės ir duona, bet gal svarbiausia priežastis, dėlko lenkai taip pogrūviais veržiasi į Lietuvą—tai uostų reikalas. Lietuva turė Liepą, Palangą ir Klaipėdą, per kurį visi reikalingi gėsių, maisto ir kitų reikmenų keliai. Lenkai ėjo prie savo tikslo, kokiomis priemonėmis jie stengėsi Lietuvą pavergti ir kiek pažeminimo, persekiojimų ir priepaudo lenkų legionais užimtieji kraštai išskentėjo jų okupacijos metu.

DARBININKAS

joje tikrai save nuskriaustų. Ir tos dvarų žemės Lietuvoje labiausiai rūpi jos sulenkėjusiems dvarininkams, kurie prisidėjo prie Lenkijos apsaugos savo dvarus nuo neišvengiamos radikalinės žemės reformos Lietuvoje.

Daug prie tų lenkų norų prisidėjo ir jų dvasininkai—jei Lietuva liktų tik Lenkijos provincija, jos bažnytinė hierarchija būtų prijungta prie Varšuvos ir Lietuvos Bažnyčios paliktu lenkų įtakojė.

Lenkams labai brangūs ir Lietuvos miškai, nes iš jų turėtų didžiausio pelno šaltinį, kuris prie jų suirsio tikio yra reikalingas. Lenkai taip pat nori Lietuvoje paponauti—jie nori užimti aukštesnės ir geresnės vietos, lietuviams gi palikti, kaip seniau, žemę arti ir akėti, baudžiamą eiti ir gyvulių vietoj būti, kad lenkai vėl pokylius keltų, o Lietuvos vargdieniai dėl jų prakaituotų.

Lenkų visus norus ir siekius Lietuvoje jau tada numatė visas pasaulis. Net prancūzų spauda, kuri taip lenkų pinigais užpildė ir taip jų visiems "geštelams" palanki štai karo "Le Pays" birželio 2 d. 1919 m. "Lenkų kariuomenės elgesys Vilniuje ir lenkų valdžios sudarymas Lietuvos sostinėje aiškiai liudija kad lenkai, nežiūrint į jų prieš visą pasaulį kartojamus skelbimus apie savo draugiškus jausmus Lietuvai išties turi tik pagrobimų norų tam kraštui. Lenkų spauda nesiliauja kėlus aiškinti tur svarbių reikalų kurie būtų lenkų Lietuvos pagrobimo vaisius. 1) Lenkų siekis Baltijos jūrą; 2) Kadangi Lietuva rečiau įgyventa, kaip Lenkų kraštas, būtų galima organizuoti lenkų kolonizaciją; 3) Lenkų krašte labai trūksta žemės, žalos medžiagos ir medžių, tuo tarpu kaip Lietuvos esą to pakankamai ir tuo būdu lenkams pagrobus nebereiktų šių produktų pirkti aukštomis kainomis užsieny."

Štai čia visa lenkų politika, kaip ant delno išdėstyta. Bet eisime toliau.

3. Lenkų dienos Vilniuje.

Lenkai prisidengė laisvės, lygybės, brolybės gražiaisiais obalsiais įsibrovė į Lietuvos sostinę—Vilnių ir į kitas jos teritorijos dalis. Jie sakėsi atėjė į Lietuvą jų nuo bolševikų išvaduoti ir atvadavę duosios žmonėms laisvą pasibūti, prie ko jie nori prigrūsti; jie ketino su lietuviais tartis "kaip laisvi su laisvais, kaip lygūs su lygiais," bet tai buvo šydas, dengiantis tikrą lenko veidą, tai buvo tik kaukė, kuri po kelių jų viešpatavimo dienų nukrito ir aiškiai parodė visą veidmainingą, užkulisinę lenkų politiką.

Lenkų kariuomenė užėmus Vilnių už kelių dienų mieste agitacijos tikslu pasipylė visa, vietos lenkų palaikoma, mitingų ir susirinkimų eilė; jau pirmaujančiam suauktam mitingui (Zuvskių aikštėje) buvo nubalsuota rezoliucija, kad tūkstantčiai Lietuvos gyventojų (o buvo tik iš viso keli šimtai lenkų ir legioninkų) prašo Varšuvos Seimo Lietuvą prijungti prie "macierzos." O kiek panašius mitingų ir susirinkimų juo įvairių profesionalių sąjungų ir draugijų vardu buvo sušaukti ir kiek panašių melo rezoliucijų buvo siųsta į Varšuvą.

Visi gatvių kampai buvo nuplinti įvairaus didumo ir spalvos popiergaliais, kur bauriausia kolonoje ir šmeižė Lietuvos visuomenę ir jos vyriausybę. Tuoj pasipylė devynios galybės atsisankimų į Lietuvos piliečius ir karininkus, kur be gėdžiausios kurstė prieš Lietuvos valdžią ir viliojo dėtis prie Lenkų "karalystės."

Visa, kas lietuviška, buvo žiauriausia persekiojama—mokyklos, laikraščiai uždaroma, lietuviški bendrabučiai, prieglaudos apiplėšiamos. Nebuvo vienos lietuvių šeimynos, kuria nebūtų darę kratos dūmies Lietuvoje ir Baltgud-

kart). Labai retas lietuvis, kad nors kelias savaites nebūt kalėjime sėdėjęs, žydus tūkstantiais smaugė, varė už miestą, iš kur jie daugiau nebegrįždavo. Jie netik lietuvius krėtė, sodino į kalėjimą, ir visokiais būdais persekiojo—jie juos plėšė, kartais paskutinią kasmį duonos atimdami, paskutinią rūbą nuvilkdami. Lenkai visa iš jų ėmė, netik dirbėjus, bet ir pinigus, bet batams valyti šepečius ir panašius menkniekius (faktų daugybė). Jei kas drįsdavo pasipriešinti, ar vaikas suvirktų, legioninkas tuoj revoliuotų atkūsdavo. Vilniaus kalėjimai tapo prikimšti jiems "pavojingais elementais," o tas jiems pavojingas, kas save lietuviu jautė, kas lietuviškai kalbėjo.

Kad aiškiau būtų galima įsivaizdinti, kaip lenkai elgėsi su lietuvišiais Vilniuje, čia paduosiu keletą iš tūkstančių faktų: "Nepriklausomoji Lietuva" gegužio 8 d. rašo: "Suėmė gatvėje Joną Šlezėvičių (5 val. diena). Nors jis parodė visus asmens dokumentus, vis delto jį uždarė į areštą ir pralaukė visą parą paleido, nieko nepasakė, kam visa tai buvo padaryta. Valgyti nedavė per visą parą—nei kruopos. Kiti po 3-4 dienas alkū badu ir aptinę laukia savo liūdną galą."

"7 d. gegužio 8 val. vakare suėmė pil. Vilkitoriją Česlavienę-Liandsbergienę, nuvedė į kazermes už šv. Petro Antakalnyje. Nors ji rodė savo pasportą, vis delto suėmė ją tvirtino, būk ji Burbaitė komunistė. Nuvedė į cirkulų Užupyje—ten visi palidūjo, jog ji Liandsbergienė. Vis delto nepaleido ir vėl nusivedė atgal į šv. Petrą į štabą. Tenai laikė šaltėje kieme ligi 4½ val. nakties."

"7-V 1 val. nakties 8 kareiviai krėtė piliėtį J. Smolį. Paėmė aukso laikrodėlį su aukso grandine, 12 šaukštukų ir 100 rub. pinigais. Smudį suėmė išvedė. Išgązdino vaikus."

"Tą pačią naktį 3 val. krėtė piliėtis Elksnienės butą Porto gat. 5 kareiviai. Vienas jų namų savininkas (lenkas) antras sakė esąs kunigaikštis. Ordeiro vieton atkū revoliuotų. Paėmė aukso laikrodėlį, 200 rub. ostais, sulaužė spintą" ir tt. ir tt., panašių faktų galima visa knyga prirašyti.

Išsikrausčius Lietuvos vyriausybę iš Vilniaus daug dar lietuvių pasilikę įvairiose vietose, iš kurių net paskian vietoseji bolševikai jų neprapalino; lenkai užimdami visas pelningesnes vietas likusius lietuvius visus išmetė ("Aušra" Nr. 3), net kunigų "dievobaimingi lenkai nepasigailėjo—tuoj atėjė keturys jų suareštavo, du uždėrė į kalėjimą, o du, visai nežinia, kur padėjo ("Aušra" N 3).

Apsidirbę lenkai su atskiromis Vilniaus šeimynomis griežė prie įstaigų. Nesant fabrikų "Vilija" vedėjui namieje, lenkų Likvidacinės Komisijos nariai surašė visą fabriko turto ir uždėjo antspaudus ant sandėlių. Viena diena vilniai (liepos 8 d.) lenkų valdžia sustabdė fabriko darbus, išvairė darbininkus, o fabriko medžiagą 183,000 rub. vertės išsiųdė. Fabriką paliko po antspaudais, kad jo niekas nedrįstų judinti ("Nepriklausomoji Lietuva").

Lenkai neaplenkė net lietuvių prieglaudų, bendrabučių, ligonbučių. Legioninkai su vežimais vežė paliktus Šelpimo Komiteto bendrabučius ir prieglaudas maisto likučių, o jei kas iš tarnų drįso tam pasipriešinti—sumuštas, suspaudytas palikdavo (Ir toki faktai ne vienoj vietoj pasitaikė). Lenkai negalėdami pakęsti užsilikusios lietuvių ligoninės Vilniuje, išvaikė iš jos visus, kas tik drįso save lietuviu pavadinti, o juos visus pamainė lenkiškiu personalu.

Lenkai dar Liepos mėn. (jie patys atėjo balandžio mėn.) įvedė karo cenzūrą lietuvių laips kraščiai išdėdavo, balti; ištisomis skiltimis. Bet to dar maž-

—jie pradėjo juos pamažu uždengti ("Aušra," "Nepriklausomoji Lietuva" ir kitus), jų redaktorių bausti ("Nepriklausomoji Lietuva", "Glos Litwy" ir kitų).

Visa, kas lietuviška, buvo žiauriausia persekiojama, visas tautinis Vilniaus lietuvių darbas užsmaugtas—net Mokslų Drangijos suvažiavimą turėjo Kaunan perkelti. Visoki lietuvių susirinkimai, pasikalbėjimai buvo griežčiausia persekiojami, net nekaltiausio turinio vakarėliai buvo draudžiami ir baudžiami, jei jų rengėjai nelaiškė reikalingu lenkų

valdžiai apie tai pranešti. Iš lietuviškų įstaigų liko tik po no Biržiškos vedama mišri gimnazija, nors jos mokiniai negalėjo ramiai gatvė pereiti neuzkabinti lenkų legioninkų, ar miesto užsundytų žukelių. Kaip vieną kartą gimnazijos vedėjas p. Biržiška surengė nepranešęs lenkų valdžiai vakarėliui, mat už tai buvo nubasutas. Lietuvis nebuvo ne tik piliečių laikomas, bet kaip tik ir kada tik galima persekiojamas, žeminamas, niekinamas. Tai lenkų "rojus" Vilniuje, bet pažūrėkim, kaip jie elgėsi provincijoje.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE.

EINA TALKON.

Cambridge, Mass.—Šios kolonijos bruzdelinkai, sujūdinę žiniomis iš Lietuvos, tuoj stoja darban. Šaukia susirinkimą nedėliojo spalio 17 d. tuoj po sumos bažnytinę salę. Kalbės apie lietuvių veikėjus.

Providence, R. I.—Nedėliojo spalio 17 d. vakare įvyks prakalbos Lietuvos rėmimo reikalais. Prakalbos įvyks būsiančioje lietuvių bažnyčioje.

So. Boston, Mass.—Ketvergo spalio 21 d. Tautos Fondo 11 skyriaus šaukiamas masinis susirinkimas Lietuvos rėmimo reikalais.

Eikite į šias prakalbas kuok skaitlingiausia. Vieni kitus raginkite prie didesnių aukų Lietuvos gynimui.

P. A. BAJORIŪTĖ
L. D. S. ir kitų organizacijų narė, smarki visuomenės darbe veikėja rugsejo 9 d. išvažiavo į Lietuvą.

BALTIMORE, MD.

Išleistuvės.

Rugsėjo 9 d. išvažiavo Lietuvos begalo veikli lietuvių katalikų dirvoje darbininkė p. J. Anastazija Bajoriūtė, kuri per 13 m. čion darbuos. Nėbuvo tokio vakaro bei pramogos, kur A. B. nebūtų ėmusi dalyvumą. 1914 m. palietė mūsų koloniją skaudūs bedarbė. Daug vargdenių atsirado klabame padėjime. Tapo sutvėrta šv. Vincento de Paulio labdarybės draugija šelpiti vargdenius. P. J. A. Bajoriūtė griežėsi smarkiai rinkti aukas ir šluostyti vargdeniūnas-našlaičius asaras. P. J. A. B. suorganizavo moterų sąjungą kuopą ir padarė ją veikliausia kuopą mūsų kolonijoje. Nors gana daug klūdžių turėjo, vienok vienais tik 1918 metais tos kuopos narės sudėjo T. F. \$543. Paskui paėmė vairą centro pirmininkės Moterų Sąjungos ir pasekmingai vedė.

Pradėjus organizuoti L. D. S. p. J. A. Bajoriūtė stojo pirmone lėtin kalbinti naujus narius, platinė spaudą ir dirbo kaip raštininkė kuopoje. Užliepsnojė karo gaisras tėvynėje. Sutvėrė T. Fondo skyrių. Rengiami buvo bazarai-jomarkai, teatrai ir kitokios būdais renkamos aukos kur p. J. A. B. visados buvo pirmutinė darbu ir aukomis.

Atsirado reikalas sutvėrta Randoniojo Kryžiaus skyrių. Čia p. J. A. B. sunaudojė visą savo liuosą laiką raštininkaudama, drabužius ir kitokius daiktus rinkdama dėl tėvynės, kovotojų. Buvo 2 metus didžiulės 13 kp. S. L. R. A. raštininkė. Rašinėjo nema-

žai į laikraščius, o ypač į "Moterų Dirvą." Dalyvaudavo visuomet lošimuose. Žodžių sakant ne buvo tokio vakaro ar šaip kokios pramogos, kur p. J. A. B. nebūtų dirbusi pirmose eilėse. Su prantama, kaipio tokia buvo visų pažįstama, mylima ir gerbiama. Nors giliai slėpė savo išvažiavimą, tačiau artimi draugai ir draugės sužinoję surengė vakarėlį, kur linkėdami laimingos kelionės išlydėjo į tėviškę Lietuvą.

Jos adresas Lietuvoje:
A. Bajoriūtė
Ežerokšnės vienkiemis,
Rokiškio apskr.,
LITHUANIA.
A. R.

DETROIT, MICH.

Susirinkimas.

Spalio 5 d. A. L. R. K. Federacijos 4 skyriaus susirinkime kilo klausimas apie Vileišio organizuojama "Valstybinį Fondą." Susirinkusieji apgalstavo Vileišio žygį, kuris suklebė iš naujo ginčus ir truko bonų pardavinėjimą.

Kadangi p. Vileišis turi įgaliojimą sukelti penkis milijonus dolerių paskolą ir išrūpinti pripažinimą Lietuvos Nepriklausomybės nuo Amerikos valdžios, tad susirinkimas ir pataria p. Vileišiui daugiau rūpintis tais reikalais, o ne naujų fondų ir sąjungų tvėrimu. Vietos lietuvių šelpia Lietuvą pirkdami bonus ir aukodami į Tautos Fondą, o p. Vileišio naujiems sumanymams nepritaria.

A. L. R. K. Federacijos 4 skyriaus raštininkas,

A. Sačkas.

WESTFIELD, MASS.

Pavyko.

Lietuvių parapijos fėrai prasidėjo subatog 9 d. spalio ir baigsis subatog 16 d. spalio. Nedėliojo 10 d. chorai (didžiųjų ir mažųjų) sąjungtomis špėkomis surengė parapijos nauda vakarą su dainomis ir teatrėliais. Pavyko gerai. Publikos buvo pilna salė, kad nebuvo kur nei stovėti, kiti turėjo iš lauko per duris žiūrėti. Chorai užduotį išpildė kaip reikia. Čia žymėtina merginų darbštumas, čia jos vyruos "subytina" dainavime bei lošime. Tikrai gražiai lėšė vyrų roles, o viena net žydė rolę labai puikiai nulošė ir publiką prijuokino. Iš lietuvių labiausia tiko publikai "Misterija," nekurie net susigraudino.

Tą pat vakarą Dr. Puskunigis pasakė gražią prakalbą, apie Lietuvos padėtį. Grojo ir benas. Vakara vedė gerb. kun K. Vasy (Vasiliauskas). Po programą publika turėjo progą pažaisť fėrų balalaikomis. Vakaras pavyko.

Kam-kam, o lenkams nežalėninkams čia tai nesiseka visai: tai tarpe savęs pešas, tai polieja "baderiauja," tai vėl kas ir tt., visi pirštai bado. Jie buvo ir lietuvių bombąz parsitraukę ir tas sakė lietuviškai spytųjų jų kirkui, bet lietuvių tai ne lenkai, jie moka suprast jau svetimius dvykus.

Vargdienėlia.

Paskutinė didžiulė kova atėjo už Lietuvos nepriklausomybę. Dėkime aukas tai kova-

L. D. S. REIKALAI.

PROTOKOLAS
Lietuvių Darbininkų Sąjungos,
Chicago Apskričio.

L. D. S. Chicago Apskričio susirinkimas buvo ned. rugsėjo 26 d., 1920 m., Dievo Apveizdos parapijos svetainėje, Union Ave. ir 18 gatvės. Pirm. Aleks. Krenčius atidarė susirinkimą su malda. Protokolas ir pereinimo susirinkimo perskaitytas ir priimtas. Delegatai buvo susirinkime:

20 kp. M. Mureika.
25 kp. V. Jodelis, A. Stulginskas, A. Petrušis, M. Zizas.
29 kp. J. A. Globis.
38 kp. J. Mikulėnas, M. Stankelis.
49 kp. Aleks. Krenčius, A. Bislis.
57 kp. Aleks. Šrupža, R. Narantonis.
60 kp. J. Ramanuskas.

Rapatrai.

Pirm. paaiškino, kad telegramą pasiuntė buvusiam seimui. Raporatas komisijos rengimo vakarų L. D. S. Chicago Apskr. Paaiškino, kad svetainė gauna Dievo apveizdos parapijos. Jeigu vakaras bus rengiamas su programą, svetainę galės gauti gavėnės laikė. Rengiant balių negalima gauti anksčiau, kaip po velykų. Buvo naujas sumanymas, kad paimti svetainę del dviejų vakarų gavėnės laikė surengti su programą, o po velykų balių. Po apkalbėjimų leista balsavimui. Nubalsavo svetainę paimti del dviejų vakarų. Darbas pavestas komisijai.

Raporatas komisijos rengimo maršrutą L. D. S. Chicago Apskr. kuopose. Pirm. paaiškino, kad maršrutas galima rengti, nes svetainėse parapijų bazarai pasibaigė. Po apkalbėjimų, nutarta rengti maršrutai. Kalbėtojų kvietė kun. Vilimą. Pavesta komisijai surasti kalbėtojus ir tvarkyti maršrutą prie esamosios komisijos darinkta du nauji nariai, V. Godelis ir M. Stankelis.

Svetainės gauti ir pranešti visuomenei, palikta kuopų valdyboms. Raporatai iš kuopų kas link laikymo susirinkimų pagal naujo sumanymo laikyti vietoje vietoje, ar kaip buvo palikta po visas kuopas. 29 kp. kad būtų vienoje vietoje. 38, 49, 57, ir 60 kuopos palikti po senovei. Kitos kuopos nepranešė. Palikta sekančiam susirinkimui.

Nauji sumanymai: Pirm. Al. Krenčius paaiškino, kad nekurioms kuopoms prisijungti iš centro laiškus, kad pagamintu iš savo kuopos veikimo istoriją ir pasiųstų centrui patalpinimui į LDS Kalendarį. Taipgi rinkti apgarsinimai iš biurių į L. D. S. Kalendarį ateinantiems, meatus. Likę pavesta valdybai susižinoti su centru ar ir apskričio istorijos bus priimamos. Jeigu taip, kad apskričio valdyba pagamintu tokią.

Sekantis susirinkimas įvyks spalio 31 d. Šv. Jurgio parapijos svetainėje, ant Auburn Ave., ir 33 gatvės. Susirinkimą uždarė pirm. Aleks. Krenčius su malda.

Pirm. Aleks. Krenčius,
Rašt. M. Zizas.

PRANEŠIMAS.

LDS Conn. Apskričio kuopoms.

L. D. S. Conn. Apskričio extra susirinkimas įvyks 31 d. spalio 1920, Ansonia, Conn. Visos L. D. S. Conn. Apskričio kuopos malonesite rinkti delegatus į virš minėtą susirinkimą. Broliai ir sesers darbininkai, ir darbininkės! Šis extra susirinkimas yra šaukiamas, del mūsų naudos ir organizacijos gerovės. Šiame susirinkime galėsime rimtai apsvaistyti L. D. S. Seimo nutarimus ir pradėti vykinti tuos nutarimus gyvenime. Kuopų raštininkai, kurie dar nepridavėte tikėtą apskričiai, teikite prisijungti, nes ir taip jau teisiame nuo gegužės mėn. 1920.

Tadgi L. D. S. Conn. apskričio kp. prie darbo. Lai šis susirinkimas būna pažangiausias, pavyzdgingiausias. Visos kuopos turėtų būti atstovaujamos, nes ir prieždis sako: "Kur vienybė ten galibė." Kaip girdėt Ansoniečiai darbininkai smarkiai rengiasi prie

to suvažiavimo. Tad ir mes rengimės.

L. D. S. Conn. apskr.
Pirm. P. J. Tutoraitis
Rašt. B. Mičiūnė.

WATERBURY, CONN.

Spalio 10, vakare lietuvių parsalėje buvo L. D. S. vietinės kuopos prakalbos ir paskaitos. Kalbėjo ir skaitė paskaitą vietinis kun. J. Bakšys, temoje: "Teisingas turtų padalinimas ir abelinas darbininkų klausimas."

Publikos prisirinko vidutiniškai gal būtų ir daugiau prisirinkę, jei būtų buvusi žemesnė įžanga. Prie durų buvo veltui dalinama darbininkų literatūra, bet galia kad mažai jos turėta, nes daugumas negavo. Būtų geistina, kad kita kartą daugiau literatūros pasirinktų, kad visiems užtektų, tuomet nebūtų jokio neužsiganėdinimo žmonėse.

Atviras laiškas.

Gerb. "Darbininko"
Redakcijai,

242 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

(Atsakymas p. Uosui)

Gerbiamas Redaktorius:

Bešališkumo dėlei, meldžiu duoti vietelę Tamstos redaguojamam laikraštyje kelioms mano pastaboms sąryšyje su p. Uosio straipsniu "Paopj ir nelaimių sukury." tilpusiame "D-kė" Nr. 113 iš Spalio 2, š. metų.

Kada tariamojo straipsnio autorius kalba apie Lietuvos vergus-nelaimes, apie lenkų užpuolimus,—jo kalba praklini ir teisinga. Bet kaip tik tas pats autorius prieina prie "Tautos fondo" reikalų, arba sulig išsireiškimo Kun. Švagždiui—prie "katalikų pajėgų ir jų dolerių," jo veidas ūmai mainosi: iš bešalio patrioto belieka siauras ir piktas partizan.

p. Uosis, kaipio partijos žmogus, visai teisingai yra susirūpinęs "Tautos fondo" likimu kuris yra neduogiau kaip Amerikos lietuvių krikščionių demokratų, arba kaip čia vadinama "katalikų" partijos kasa. Jis nujaucia ir gal būt noriai klysta, kad projektuojamasai, "Amerikos Lietuvių Valstybinis Fondas" sumažins kasą "Tautos fondo." Bet nor sir taip atsitiktų, pinigine pašalpa Lietuvai, kuri beabejo rūpi p. Uosui, delei to sumažėti negali ir nesumažės. Bereikalo tad p. Uosis nori pstatyti savo partijos interesą augščiau bendro—valstybinio reikalo ir įtikrinti visuomenę būk esama antraip: t. y. kad "Valstybinis Fondas" esąs partinis, o "Tautos Fondas" girdi esąs bendrai-lietuviškas. Faktai patys už savę geriau pasako dabar, dar aiškiau pasakys ateityje.

Kada p. Uosis sako: "p. Vileišis ir visa laisvamanių plejada pasiryžo žūt būt "Tautos Fondo" užmigdyti,"—jo sielvartas suprantamas. Bet tegu nusiramina p. Uosis: nei Lietuvos Misija visa, nei gerb. Vileišis atskirai niekados nerorėjo ir nenori "nemiegančių migdyti." Niekas nemano taipgi užginčyti, kad Tautos Fondas daug padarė del Lietuvos "pirmuosius ledus politikoje pralaužti, arba kada reikėjo Lietuvos vardą išgarsinti pasapnui." Bet sykiu su tuo, kas neaišku, kad "Tautos Fondas" dabar nėra šelpimo įrankiu visų Amer. lietuvių, nėra visos Lietuvos paramos šaltinis, bet yra įrankis vienos, rasi iš didžiausios, sriovės čia Amerikoje ir pašalpos šaltiniu tik jos vienišminiams Lietuvoje. Tokiu būdu "Tautos Fondas" ir jo skyrus: "Liet. Randonajo Kryžiaus Remėjai" nešioja visas upatbes partijinės organizacijos, tik tik nuostabu, kad lyg nenorima to prisipažinti, kad vi-

suomenei taiti svarbu žinoti. Jei "Tautos Fondas" ir jo skyrus renka aukas, kaipio srovinės organizacijos, kontroliuojamos tik savo partijos, bet jeigu tas pats fondas renka aukas visos Lietuvos vardu, arba jo skyrus renka "Lietuvos Randonajo Kryžiaus" vardu tai jau ir plati visuomenė turi teisę kontroliuoti, o Lietuvos Atstovybė net ir privalo interresuoti, kad aukos nueitų tikram tam, kieno vardu buvo renkamos. Tai-gi ne apie užmigdydą Tautos Fondo ir ne apie "deorganizavimą katalikų veikimo" turėtų p. Uosis kalbėti ir Lietuvos Misijai prikalbėti, bet apie savo paties ir savo vienminčių aiškesnę taktiką.

Būtų veltui to laukti, nes p. Uosis, kaipio savo partijos vylis, be mielaširdystės atakuoja visus, kas tik ne su juo ir ne už jį. Lietuvos Misija užėmė ypatingą, nesurinkdama su partijomis, poziciją. Del to ji ir nemielia partijų vadams. Uosis nusiskundžia kad Lietuvos Misija "nepagerbia," "nepripažįsta," "graziai nepaprašo," "deorganizuoja" ir tt., to negirdėjo, nematė kad Lietuvos Misijos nariai lankė visas redakcijas, kaipurkas įstaigas ir susirinkimus kur buvo prašomi. Stengėsi sušvelninti aštrius partijinius ginčius įsiviravusius spaudoje ir įskiepyti sutartinio veikimo būtinumą.

To viso p. Uosis nemorėjo matyti, ir dabar pagautas partinio karščio imasi agitacijos, kuri rubežiuojasi tiesiog su begėdyte: Uosis tvirtina kad Lietuvos Misijos nariai paskola nerūpi, kad paskolos darbas jiems tik priedanga, kad Misija "nenuilstamai siekia savo partijinių tikslų: sudaryti tvirtą socialistų bloką su laisvamaniais ir pakrikdyti katalikų veikimą." Del to p. Uosis ragina paskolos darbuotojus—nebekviesti Misijos narių, ypač Vileišio ir Žadekio su prakalbomis.

Iš to kyla klatsimas, kas bus su paskola, kas ją rūpinsis? Čia Uosis užreiskia: "paskolą patys (Kas? ir kiek?) varysim." Lestina p. Uosio užklausti. Ar ne per vėlai pradėjote gerą darbą? Senai reikėjo taip padaryti, vietoje primetinėti Lietuvos Misijai paskolos užsėtisima kaltę. Gal paskola todėl ir užsėtė, kad p. Uosis perligai "politikieravo?"

Kaip ten nebūtų, bet kad p. Uosis prikiša Misijai, kad ji "nesistengusi gražiai (!) sunaudoti katalikų pajėgas Lietuvos bonų pardavinėjimui ir kariuomenės rėmimui," tai nenoroms prisimena, kad 13 geg. š. m., Lietuvos Karinė Misija kreipėsi į Lietuvos Raud. Kr. Remėjų draugiją prašydamą parūpinti 30 kareiviškų apsiausymo komplektų ar bent dalį jų. Atsakymas skamba sekančiai: "20 geg., 1920 m.—Laišką Tamstų rašytą 13 geg. gavome ir šiuomi pranešame, kad galutiną Tamstos prašymui atsakymą duosime kiek vėliau. Tamsonis, sekretorius." Tas atsakymas negautas iki šiai dienai. Ima abejonė kad tas pats neatsitiktų su p. Uosio pasižadėjimu paskolos reikale.

Yra dar kitas klatsimas p. Uosis iškeltas: kokios partijos laikosi Lietuvos Misija in corpore? (Apie atskirus narius savylaikė gana buvo rašyta). Lietuvos Misija atsiumtė Lietuvos Valstybė, tad ji ir laikosi "Valstybinės partijos," jei be žodžio "partija" negalima apeiti. Taip, Lietuvos Misija turi savo "partijinius" tikslus, tik jie netokie, kaip p. Uosis sau įsivaizdina ir gal būti jie tokie, kokiems jis simpatizuoja.

Gal tokiame Misijos nusistatymui ir nepritaria p. Uosis, bet ar nepritaria tam Lietuvį visuomenė, tad didelis klatsimas.

I visus p. Uosio sugalvotus prikišimus Lietuvos Misijai, bešalis skaitytos gal rasti atsakymą kad ir paskutiniame

Misijos atsišaukime iš 4 Spalio įvardytame: ar jau paskola baigiama? Sapienti sat!

Baigdamas atsakymą p. Uosini negali nepaliesiti komiškosios pusės jo straipsnio. Jis, ten teikia Lietuvos Valdžiai "Dovanojimą," kad ši atsiumtė Amerikon Misiją su Jonu Vileišiu priešakyje, tai reiskia Lietuvos Valdžiai "nepasitikėjimo," kada ji neatšaukia savo pasiuntinybės del p. Uosio ir jo vienminčių užsispyrimo ir užsigėdimo. Labai išmintingai p. Uosis pasielgė, "dovanodamas," nes juk iš tikro Lietuvos Valdžia negalėjo žinoti ar jos Misija pataikys p. Uosini patikti, ar ne. Bet p. Uosio nepasitikėjimas Lietuvos Valdžiai jau negali būti pripažintas išmintingu.

Ar gi galima savo partijines užgaidas kad ir labai svarbias pastatyti augščiau Valstybės reikalų?

Tadai, kada p. Uosis taip drąsiai rėžia savo Valdžiai nepasitikėjimą, sakydamas maždaug taip: "Lietuvos Valdžia atsiumtė nepatinkamą mums Misiją. Laukėme kad atšauks. Apsivylėme. Dabar lieka mums niekuo nebeapsitikėti"—vėl klausimas gimsta: kodėl p. Uosis vartoja žodį "mums," o ne "man?" Matomai, p. Uosis su kuo tai yra susitaręs. Bet ir drąsiam esant, reikia gi apsižiūrėti ar kam ta drąsa imponuoja? Menkas išpūdis iš p. Uosio "nepasitikėjimo," kada federuotų organizacijų atstovai, susirinkę Washington, D. C., 17 rugsėjo, štai ką be kitko per Lietuvos Atstovybę pareiškė savo Valdžiai: "tvirtai pasižadame be jokios atodairios palaikyti Lietuvos Valdžią ir jos atstovus." Seka trijų įtekmingų kunigų parašai ir trijų svietiškių.

Po to kas čia parašyta p. Uosini priseina pykti ne tik ant Lietuvos Valdžios, ne tik ant Lietuvos Misijos, bet ir ant Amerikos lietuvių federuotų organizacijų atstovų. Ar nepriseis tik kada p. Uosui pačiam su savim susipykti?

Maj. P. Žadeikis,
Lietuvos Misijos Narys,
5 Spalio, 1920.
New York.

Redakcijos prierašas. Savo atsakyme Uosui majoras Žadeikis gina Valstybinį Fondą ir L. Misijos nusistatymą. Į Valstybinį Fondą katalikai žiūrėjo ir žiūrės, kaipio i nely-

ginant "nezakonoroždiomy" vaiką. Jis buvo tveriamas be susižinojimo su katalikų vyriausiomis organizacijomis ir be jų pritarimo. L. Misija turi žinoti, kad norėdama katalikiškos visuomenės pritarimo negalėjo taip elgtis. Ir to Valstybinio fondo gimimas prasi-dėjo nenatūraliai. Ne galva pirmiausia pasirodė—ne centras, o kita kūno dalis—skyras, tvertas Newark prie Centro steigimą. Pasimatė, kad jis gims negyveliu. Todel į gimdytuves—centro steigimą, kaip "girdėjome" buvo kviečiami daktarai, advokatai ir kunigai. Bet kunigų juk nereikia, jei kūdikis gema negyvas. Todel kunigai nevyko į to Valstybinio fondo centro tvėrimą.

Lietuvos Misijos nariai pagal užimamas vietas turėtų būti valstybiniai žmonės ir turėtų žinoti, kad jie amerikiečiams komandavoti ir įsakymų davinėti negali, o pasekmingai vykinti kokį sumanymą tik tada gali, kada gaus pritarimą vadų tų srovių, kurių norės talkos. Lietuvos bonų platinimas nei keno nebuvo kvestionuojamas. Visi tikėjome ir tikime, kad L. Misija ingaliota tą darbą varyti ir tą darbą voliai rėmė ir remiame. Gi visokie kiti L. Misijos sumanymai, kuriems L. Misija nori katalikų pasitikėjimo ir rėmimo privalo iš pradžių gauti sutikimą didžiųjų katalikų organizacijų ir katalikų veikėjų. Galima būtų pakloti daug faktų rodančių L. Misijos netikusį nusistatymą, kurį maj. Žadeikis bando apginti.

PETRAS DEKSNIS

Dručiausias ant svieto iš lietuvių, dabar pradės rodyti savo galybę ir budinti mūsų brolius iš sunkaus miego. Petras Deksnis sako, kad jeigu kas padarys iš lietuvių taip kaip jis, tai tas apkalys didelę dovaną. Kreipiantis prie jo per laiškus, adresuokite:

Petras Deksnis,
P. O. Box 338, Windsor, Ct.

LIETUVOS PREKYBOS IR PRAMONĖS BANKAS

Vilniau IR JO SKYRIAI
Panevėžy
Šiauliuos
Raseinuos
Liepojuj
Klaipėdoj
Marijampolėj
Vilbalyje
kuogreičiausia išmoka pinigus pasiūstus per savo AGENTŪRA NEWARKE. Kol žemas auk-sino kursas, dėk pinigus L. P. P. Bankan. Ten gausi
7 nuoš. padėjus 2 metams
5 " " " 1
3 " " " neapribotam laikui.
Apsisauojimui nuo nelaimių kelionėje į Lietuvą, pasidėk savo skatiką į Lietuvos valstybinį banką. Parvažiavęs, rasi pinigus. Su reikalais kreipkitės: M. NARJASKAS, 747 Broad St., Newark, N. J.

AR TAMSTOS ŽINOTE, KAD
Franklin Savings Bank
of the city of Boston
4 Park Square

Perviršas \$1,400,000. Padėny \$21,000,000

yra savitarpinė Banka.

KAS YRA SAVITARPINĖ BANKA? Tai yra korporacija užtikinti Massachusetts valstybės investicijoms žmonių pinigų ir vedama globoti kurie tarnauja be mokėjimo. INVESTICIJAS BŪTAPUTU PINIGŲ ir padėtyti tikslais gali būti tikrintose užtikintos sūlyg valstybės nuostatos. ŽMONAIS NĖRA ŠRININKŲ kuriems mokama pervirše uždaria. Klekrienas dolerių profito kas šėli mėnesiai yra užrašomas padėty vardu, tikliti šėkyrus mažas nuosimtis, kuris laikomas apsaugon nuo nuostai.

SUVIRŠ 100 MISTŲ minėtas bankas veikia be nuostolio padėty. ATNĖK ARBA SIUK PINIGUS PADEJIMUI į 64 Massachusetts Societarpinė Toupymo Banko.

PILNAS SAUGUMAS

PATARIMAS.

Si bendrovė, kurios biznis gerai ir plačiai išsidrėtas ir išgarsintas ne tik tarp lietuvių bet ir tarp amerikiečių po visą Massachusetts valstiją. Ši korporacija, turi jau kelis skyrius nekuriuose miestuose, kurie plačiai darbuojasi tarp lietuvių ir svetimtaučių, o ypač lietuvių naudai, tai yra,

VINCENT A. JENKINS, INC.

Real Estate & Mortgages

Ši korporacija tapo neseniai inkorporuota ant \$100,000.00, kurios šėrai parsiduoda po \$25.00.

Patariama lietuviams šia proga pasinaudoti pakol šėrų yra, užsirašykite kiek tik galite, nes tik paskirta suma šėrų bus parduodama publikai.

Sūsądami pinigus iškirpkite šią aplikaciją ir siųskite šiuo adresu:

VINCENT A. JENKINS, INC.

395 Broadway, So. Boston, Mass.

Vardas ir Pavardė
Adresas
Miestas
Aš užsirašau šėrų VINCENT A. JENKINS, INC.,
stovio, už kuriuos pristūdu \$..... kaipio pilną mokestį.

CUNARD LINE

S. S. SAXONIA

IŠPLAUKS

SPALIO 30 DIENĄ, 1920

TIESIAI Į

HAMBURGĄ

Kambarių rata \$180.00 su dađėliu \$5.00 karės taksų.

TREČIOS KLASOS RATA \$125.00

SU DADELIU \$5.00 KAREŠ TAKSŲ.

Kreipkitės prie artimiausio Cunard agento.

ISSIRASYKITE LAIKRAŠČIŲ IŠ LIETUVOS.

"Darbininke" galima gauti laikraščius iš Lietuvos. Už 50c. (galima stampėmis) gausi 10 ekz., už dolerį — 20 ekz.

KUR GERIAU?!

Ar pas svetimtaučius gauti už padėtus pinigus ant padėlio

4 1/2%

Ir dar reikia išlaikyti pinigus pilnai šešius mėnesius kad gavus pilną nuosimti.

Ar savo banke gauti už padėtus pinigus ant padėlio

6%

Ir kur mokama už kiekvieną mėnesį nuo dienos padėjimo.

Tas reiskia kad galite išimti pinigus kada tik norite ir neprazūdydami nuosimnio nei už vieną mėnesį.

Pinigus ant padėlio galima padėti ypatiškaai arba per laiškus.

DIREKTORIAI: CENTRALIS BENDRAS LIETUVIŲ BANKAS
Ad. Kalasunas, Providence, R. I.
D. Petkevičius, E. Saugus, Mass.
J. Trainavičius, Brighton, Mass.
A. J. Gotantas, S. Boston, Mass.
DIREKTORIAI: S. Kudzma, Nashua, N. H.
J. Lapšas, Norwood, Mass.
J. Kazianuskas, Haverhill, Mass.
J. Štrydas, Lowell, Mass.
Presidentas JUOZAPAS KAVALIAUSKAS

Centras:

32-34 CROSS STREET, BOSTON, MASS.

Skyrius:

366 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

